

Григор Буркан.

КАСЬКА І ПРИСЬКА

(Оповідання).

— Ти ще того не знаєш, бо я розгадало мало хто знає, що можна. Я стара, то й пережита нею так, про що такі діти, як ти, й не чули. Таким способом тому два роки вмер Хомаза. Його жінка не могла дати отруї, отже заплатила за задушення служби. Стару скаржуху замовили на смерть і заду. Коли в лісі знайшли набіжником коминяри «Сафінка», і лікар, що порох його, не знайшов причини смерті, то я враз вгадала, що то поро-відний брат доїхав його наймисли за його душу три служби. Мій дячко Никодим, брат мого бачка, також умів внаслідок смертю, бо якийсь чоловік любив одну дівку з ним, замовив його на смерть.

Скаржухи, Приська врила не врила. Йй не могло попити в голові, що попи пукаються на такий поганій, нехристиянській інтерес. Вона спитала:

— Чи вони мають таку силу, і чи вони мають совість, правлячи такої служби? Не кожний віне так шукують, відповіла стара — не кожний, що вміє зробити таке, хоче се робити. Наш парох вміє і хоче.

— Та то правда, що Служба Божа має велику силу. То легко подумати собі, що Службою Божою можна зробити все. Велика, велика сила є в Служби Божій... Та чинив хто, як вона платила за задушення служби?

— Я бачила! — крикнула стара. — Бачили мої власні очі. Щоби я ось тут такі рази засіла, як брешу!

— Ви були може з нею на приході? Були з нею у егомосці?

— То було так: я була в церкві подивитися, чи в лампі коло святого Миколи є ще масло, чи може вже вистигло. Масло було ще до висвітлення. Виходячи з церкви, я припадою глянцую на хору в образом святого Миколи. На твоє щастя святой Микола мав роздзерту губу. Кажу, на твоє щастя, бо як би не та роздзерта губа святого Миколи, то я була би не бачила і не чула того, що бачила і чула. Я була би не могла перестерігти і спасти тебе...

— Що ж ми бачили і чули? — Стрибай! Всею не можу нараз вислати з писка. Отже я погадала собі, що таке казівно на губи святого Миколи то сором для парохів. Я собі подумала, що треба просити попи, щоби замовив іншого святого Миколи і щоби приїхав його на хору. Іду до попи, відчиняю двері, а там...

— Катерина? Замовляю задушення служби для мене? — А хто ж, як не Катерина?..

— Я стаю на порозі і ще бачу, як вона хапає попів у руку три срібні і ще пригадує, що то на три служби за душу.

— Що ти тут робиш, Касько? — Я питаю її. А вона не сказала нічого, тільки від вуха до вуха зробила як печений рак. Сказала, «Слава Ісусу Христу!» і пішла. Я сказала егомосці, що на хору треба дати нового святого Миколи, або старому полатати губу, і також пішла.

— Ви не питає егомосця, за чиню душу вона замовила три служби?

— Та нащо було питати? Хібаж Семан мене баламутить? Не я для Каськи небезпечна. Ти знаєш, хто! — Що ж я тепер зроблю? — питає Приська безрадою.

— Ратуйте! Клин вибивається киним. Як вона з тобою, так ти з нею. Не будеш мати гриба, бо то буде в оборону твого власного життя. Лиш же нині, або найдаль завтра до пароху і заплати три служби за душу Каськи.

— То померемо обі! — замітила Приська.

— Жаль тобі її? — Мені жаль вмирати.

— Ти, дівоко, не розумієш того. Та, що платити за службу, мусить сама бути на службі і мусить сама завязати молитися, як хоче, щоби служба мала силу, і як хоче свого ворога замовити на смерть. Отже ти проси егомосця, щоби він її служби, за які ти заплатиш, виправив скорше, як служби, замовлені Каською. Як так станеться і як ти тоді будеш в церкві, і як будеш пильно молитися, то Каська вмере, і на її служби, які тебе мають звести з сего світа, не приїде. Семан буде твій.

Приська дроздала цілим тілом, давниша зубами.

— Мені зимо, — сказала. — Я вірю тобі, бо то не жарту. Смерть стоїть за твоїм плечима. Треба її справити до твого ворога. Дам до пароху і проси його, щоби вперед читав твої служби. Дуже делікатно проси. Як би крутив, як би миктив і казав, що то перший приїде до млина, то перший меле, то скажи йому, що стара Соломія, плутовка його руки, прислала тебе до нього. Не відходь від нього поти, поки не вмовить твоє волю. А не скажи якої дурниці і балакай розумно!

(Далі буде).

„ТАРАС БУЛЬБА“ ПО МОСКОВСЬКИ.

Офісир доносить з Парижа, що французько-жидівська фільмова група закінчує зйомки нової монументальної фільми „Тарас Бульба“, яку провадитиме під керівництвом відомого російського режисера Гривановського. Хоч до участі в фільмі нікого з українських артистів чи режисерів не допущено, що ж зачуваємо, дирекція має обійтися без України, взявши за основу фільми подобию фільму, яка була якимсь 16 років тому скопійована в Соевта і яка слухово викликала обурення всього українського громадянства. Правдоподібно деякі сцени со старої фільми будуть включені знову і лише перекладені французькою й англійською мовою. З огляду на це зайво згадати, як був поставлений „Тарас Бульба“ Советами, очевидно з метою зробити посміховище з „найбільш української епопеї“. В цьому „шедевр“ Тарас Бульба робить для своїх синів вечірню, на якій мусить грають на балабайках, а дівчата танцюють наприкінці в той час, коли присутні плещуть у такт в долоні на спосіб Кавказців. Хата Бульби є звичайна польська селянська хата, оточена бідними хлівами, а позаконня Бульби ходять босяки по подвір'ю. Курині в Запорозькій Січч зроблені на спосіб циганських шатер, і вони такі маленькі, що в них можна лише сидіти, а не лежати, ні стояти. В якості комічного елементу автори ввели таку сцену: Полковник Бульба напивається і валяється під плотом. Приходять сини, які він починає обіймати та цілувати. Трагічна сцена переходу Андрія до Польщі прикрашена тим, що він попадає в Янкем у підземному ході у воду і поринається мокрий у рівчак. Шо вони „Тарас Бульба“ буде в томуж дусі що й старий, вже видно з того, що козаки в поході співають спеціально складену пісню, де кожний вірш закінчується словами: Е! е! Тарас Бульба, і то на мотив відомих російських кабаретних куплетів: „Балаша кракіділа па улицам каділа“. Це одно вже показує, що метою фільми є правдоподібно освіщення та дискредитація українського національного руху.

Вирукування.

Щик і Малка не мали дітей. Вони взяли собі на виховання хлопчика.

— Чому не дівчинку, — питається хтось знайомий, — дівча вона допомогла колись у господарстві?

— То правда, але ми мали в хаті старий мужський капелюх.

ПОЗІР! РОБФОРД, О., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. АМЕР. ГОРОЖ. КЛЮБУ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

У CRANE'S WOOD.

3а в. & О. ТРЕКОЮ, ПРИ GLENWOOD RD.

В НЕДІЛЮ 11 СЕРПНЯ (AUG.) 1935

ПОПОЛДНІ 11 В ГОДИНІ 1-ї

Запрошуємо старших і молодших з Росфорда, Тольдо і околиці. Буде багато несподіванок. До танцю буде пригравати добрий оркестр.

За добру забаву ручить — Комітет.

ВИПІШЛА З ДРУКУ

ТЕАТРАЛЬНА КНИЖКА

НЕЧИСТА СИЛА

ЗНАМЕНИТА КОМЕДІЯ

В 4-ох ДИНАХ

Написав О. В. РУТОВСЬКИЙ.

Вступні виступи 7 мужчин, 3 жінки і 1 парубок.

Ціна за примірник 35 центів.

Замовлення разом з належністю слати до:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J. (P. O. Box 346)

СТАРИЙ КРАЙ КЛИЧЕ ВАС!

ВИДАЙТЕ КРАЙ СВОГО УРОДЖЕННЯ

7 ДНІВ

на УКРАЇНУ

BREMEN EUROPA

ПОСПИШАЙ ПІТЯГІЗІ ПРИСТА-
НИ БРЕМЕРГЕН ЗАБЕЗПЕЧУЄ
ВИГЛЯД ПОДРОЖІВ НА УКРАЇНУ.

Або їдете на популярних
експресних кораблях:

DEUTSCHLAND
HAMBURG
NEW YORK
ALBERT BALLIN

Добре задоволення сполучення з Гамбургом.

За інформаціями владдається до
локального агента або до:

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY NEW YORK

РОЗБИЙНИК МИКОЛА ШУГАЙ

Роман із Закарпатської України, Івана Омеляновича, у двох частях. Це історія народного мистецтва Закарпаття, великого опришка, який грабував багатих і роздавав бідним, який ніколи не збив носа, хвів в самобороні або зі справедливої піснї.

Два томи \$1.00.

Замовлення разом з належністю слати до:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Замовлення на С. О. Д. не будуть висилати.

СЕКРЕТАРЖ ГАВРИЛО ЛЮШНЯ

ПІШЕ...

(З львівського „Комара“).

Дрого Комарику!

Як ці єс владом, терас кождин сиритажі муси мувице ужеждово виславляти сен езичник і писем. Жилин і страних посави, записали сен на зипиркем для сиритажі в поляе. — Там сен барзко виучилим рукописам, трокі запоминяю до хопської писав. І терас муй Комарику юш поправні вужждово піши до Цесе, а іже ми то, як сам відізи, як по масле. — Тільо жи не ми іже іжема ужеждово, бо тий Гаврило меншій павиамі в появие барзко єс асидизм. Перед ексцирком на сиритажі до іже се до мном обходзія якої такої алі терас, то се мего іжема барзко на селі висмевалом. Найгорше, то ті млодізкі вивиданом ружин до кучкачівоси. — Со там сивитужі, жи повалидом, шом се спешал на смалел для повозиди, алі до єс несправда, бо зе мие юш нікто жадней оматі сий видусі. Албо юшф тій, до газети циделом с співелом в читині, зведлом се на парті і кинюм за мном. Два кишине „Гав“, а другий ушф два „рило“. — Веи, Комарику, подумасмо до змиема іжема алі до певного часу будзем се називаш по павику Гавриле. Як сам відізи, тоже юш іжема, як тамтоє Гаврило. Найгоже єс у нас терас з тий повозидини. Роздаюм іл ружини, алі вишкиті годі подзедіти. Ці то бідний, ці богатий, кождин пхасі й хие смалюч, хой на волоче посподовіє для бачи, або на буті. Дажі се нї заприбам до кучкачів та холдом. Ані я, ані вуци іл можем вивахні кидзе, бо зарз муйом, жи ездемо по запомогем. — Недавно пихишали ми оба з вутиім од селі з повята, а ту ве всі пусували телеграм, жи по drodze пихишались запомогем, а пинензи розпусувались, — іже ці запомогам оповедзіш, як тосмо законьнізій зипиркев сиритажі, то на конец било веальє свенто. — Пжишю дужо панства, посядало на шодку, а ми на задку. Дуже павуф гадалі цюс до нас, алі й павематом, що бо ми в голові стояла моя хоруа, жим ю зівістав в дома. — По закінчю свента хуждин з нас достав такий великий паперж і еден пан, жи нам тий папжи роздавав кождому подавав ренкем, а мисмо муйозно за до дзекувалі.

Поздравляю Ці, ніжейподписани Гаврило Люшня.

Сира дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

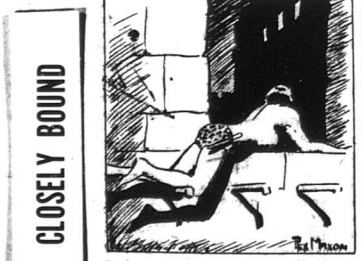
Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Сирді дітність.

Маяр: Мені здається, що я випередив сучасність на яких сто літ.

Господар! Дуже можливо, пане Богомаз, але з чиним то ви лишилися на пів року по заді.

Тарзан підскачив до колів, що виставали вістрами на вершкху мурі. Його руки вхопилися двох колів і тоді він виліз по них повзів і на вершкху мурі. Він поклався там і оглядав подвір'я. Але не завважав ніякого знаку життя.

Швидко Тарзан зіскочив а мурі на вулицю джового міста горилів і почав посуватися потилички в напрямку далекого світла. Та нагло дався чути джикий голос бубнів понад містом. Тарзан допався якихсь сходів, вилізаччів із жийвої скали.

Тяжкувато він ступав по сходах, що вели угору в напрямку темного зарису велитенського замку. Незабаром він міг уже споглядати зверхка мурі на якесь подвір'я, де горилі танцювали при світлі смолоскипів. Коли він так дивився, запалено вогонь біля отих фантастичних постатей.

Сухе ріще бухнуло високо подумам і при яснім світлі наче в Божий день він побачив дивний обряд. Але подумам о світлі також і сходи, по яких Тарзан сховався униз. Банскавою він притиується до мурі. Можливо, що світло подумия зрадило його вже джиком.

„Поржондний“ соліте до сльського парубка: Мої! Ти хочи не поздоровиш, як прощому попра мене? Лише, ху-доба, ядучи попра чоловіка, мовчить.

Парубок: Але як чоловік те попра худобу, то також мовчить...

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

331 E. 18th STREET,

Between 1st and 2nd Avenue,

NEW YORK, N. Y.

Тел. GRAMERCY 5-2415

Уракований: рано віл 10 до 12, а вечір віл 6 до 8, а в пелаті рано віл 10 до 12.